

Dr. ERDŐ JÁNOS

MEGTARTÓ SZÜLETETT

Újra beköszöntött életünkbe karácsony ünnepe. Középpontjában a gyermek Jézus áll, aki szegénységben született és nőtt fel. Próféta életet élt. Az apostolok és az evangélium írói Megtartónak nevezték, aki arra született és hivatott el, hogy a világ világossága és az emberek megtartója legyen. Azért jött, hogy az embert felemelje, tökéletesítse, neki utat mutasson, Isten munkatársává nemesítse, a földet pedig Istenországává szépítse. Azért jött, hogy megértesse velük: teljes értékű emberi élet csak hit, igazságosság és szeretet által lehetséges.

Karácsony arra tanít, hogy Isten szeret minket. Ha pedig Ő szeret minket, akkor nekünk is viszonzoznunk kell azt. Jézus első parancsolatában fogalmazta meg az ember feleletét Isten szeretetére: "Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből és teljes erődből" (Mk 12,30). Istent szeretni pedig annyit jelent, mint hozzá igazodni, törvényét elfogadni és cselekedni azt alkalmas és alkalmatlan időben.

Istennek ember iránti szeretetéből következik, hogy nekünk is szeretnünk kell egymást. Ezért parancsolja Jézus: "Szeresd felebarátodat, mint magadat" (Mk 12,31) - bárhol, bárkiben a testvért, mert egy Atyának vagyunk a gyermekei. Az emberszeretet feltételezi a közösség- és áldozatvállalást. Ahol szükségét szenved a világ: kenyérben, igazságban, békében, jóakarásban, emberségben - mi legyünk jelen szeretetünkkel és segítsünk. Igaza van Szilágyi Dömökös költőnek: "... arra született az ember, hogy szeressen és hogy szeressék".

Nehéz zaklatott, megpróbáló időben élünk. Tele vagyunk feszültséggel, aggodalommal, várakozással. Ma még vagyunk, de mi lesz holnap. Karácsony arra figyelmeztet, hogy ne féljünk a holnaptól, mert nekünk Megtartó született, aki számunkra "út, igazság és élet". A szeretetben pedig olyan erőt nyerünk, mely megacélozza lelkünket, hogy bátran vállaljuk a holnapot küzdelmeivel és nehézségeivel együtt, azzal a tudattal, hogy Isten nem hagy magunkra, szeret minket és vigyáz reánk. És ha Isten velünk van, kicsoda lehet ellenünk?

"Ne féljete, mert íme hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen: Mert született néktek ma a Megtartó" (Lk 2,10-11).

TANULMÁNYOK

Dr. ANDRÉ GOUNELLE

AZ EMBERI JOGOK TEOLÓGIAI ALAPJA*

1. Az emberi jogok fogalma

Az emberi jogok fogalma a 18. század végén fejlődött ki és vált közismertté. Természetesen nem egy adott történelmi pillanatban született. Előkészületek, várakozások előzték meg. A történelem folyamán sokat beszéltek az emberi lény értékéről, voltak akik ezt megerősítették, és úgy tűnik, hogy az angolszász világban sokkal inkább, mint a latin kultúrában. Természetesen hosszú idő telt el mielőtt ez a kérdés formát öltött, általánosan elfogadottá vált, amelyből később társadalmi és politikai súlyú szövegek fogalmazódtak meg. 1776-ban először a történelem folyamán Virginia állam - Észak-Amerikában - nyilatkozatba foglalja az emberi jogokat; rövid időn belül Pennsylvánia, Delaware, Maryland, Carolina és Massachusettes hasonlóan cselekszik. Néhány évvel később, 1789-ben a francia forradalom nyilatkozata követte.

Amikor az emberi jogokról beszélünk, általában ezekre a szövegekre hivatkozunk, amelyek újabban kiegészültek az ENSZ által 1948-ban elfogadott nyilatkozattal. Ezek különbségeket is tartalmaznak, de több fontos pontban megegyeznek. Mindenekelőtt abban, hogy az emberi jogoknak kettős funkciót jelölnek meg. Az első építő és előremutató jellegű, amely egy igaz társadalom alapjait veti meg. A második kritikai jellegű, amely leleplezi a meg nem engedhetőt, visszautasítja az el nem fogadhatót, és ellent áll az el nem tűrhetőnek. Vizsgáljuk meg ezt a két funkciót.

Alapvetés

A Nyilatkozatok már az elején lényeges alapelveket állítanak fel, amelyek érvényesek és kötelezőek minden időben, helyen és körülmény között. Társadalom felett állanak. "Természetiek", ami azt jelenti, hogy nem valamilyen megállapodás vagy egyezmény, vagy éppen visszavonható megegyezés hozta létre, hanem az ember természetének a részei, aki születése folytán bírja ezeket a jogokat. Az ENSZ Nyilatkozata szerint az emberiség nagy családjának mindenik tagja részére érvényesek. Elidegeníthetetlenek, nem korlátozhatók, senkinek sincs joga elvenni másoktól, sem lemondani önmagáéről.

Ezek a jogok tehát nem függenek a körülményektől, sem a környezettől. A törvényhozók, kormányok és egyének kötelessége mindig és mindenütt tisztelni azokat. Nem lehet korlátozni sem politikai hatóságok rendelkezései, sem egy etnikai csoport őseitől örökölt hagyományai által. Abszolút értéküket kiemeli az

* Angolból fordította dr. Szabó Árpád.